

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen angående stämpelskatt

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att den stämpelskatt som uppbärs för överlåtelse av värdepapper genom förmedling av fondbörs skall slopas. Samtidigt föreslås det att även den stämpelskatt som den som idkar clearingverksamhet i samband med handel med standardiserade derivativavtal skall betala för derivativa transaktioner slopas.

Propositionen ansluter sig till den proposition till tilläggsbudget som samtidigt avläts till riksdagen.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt efter att den har antagits och blivit stadfäst.

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläget

1.1. Överlåtelse av värdepapper genom förmedling av fondbörs

Enligt 55 1 mom. lagen angående stämpelskatt skall i stämpelskatt betalas 1 % av köpeskillingen då försäljningen sker genom förmedling av fondbörs. Då försäljningen och överlåtelsen sker utan förmedling av fondbörs, skall i stämpelskatt betalas 1,6 % av köpeskillingen eller bytesvärdet.

Enligt 84 § lagen angående stämpelskatt uppbärs den stämpelskatt som skall betalas vid försäljning av värdepapper genom förmedling av fondbörs så, att börsledningen månatligen uppgör en nota, utvisande börsomsättningen för varje börsmedlem, och i stämpelskatt betalar hälften av det lagstadgade beloppet. Stämpelskatten skall betalas av börsmedlemmen. Börsledningen betalar den stämpelskatt som den uppburit till länskatteverket senast den 10 dagen i följande månad.

marknaden har det utvecklats en organiserad options- och terminsmarknad. På denna marknad idkas handel med derivativavtal, vilkas värde grundar sig på någon annan nyttighets, en s.k. underliggande nyttighets, värde. Derivatavtal är optioner och terminer. En sådan verksamhet inleddes i Finland våren 1988. Till lagen fogades genom en lag av den 8 april 1988 (305/88) stadganden genom vilka stämpelskatten utsträcktes till att gälla även derivativavtal vilkas värde grundar sig på de värdepapper som avses i lagen angående stämpelskatt.

På derivativavtal tillämpas inte de stadganden som gäller överföringsstämpelskatt för värdepapper, utan på överföringar av värdepapper, som grundar sig på standardiserade derivativavtal och som sker genom clearingverksamhet i samband med handel med standardiserade derivativavtal, tillämpas stadgandena i lagens 9 kapitel. I stämpelskatt skall betalas 1 % av premium, lösenpris, värdepappers försäljningspris eller krediterat nettovärde, till vilka inte hänförs de avgifter och förmedlingsarvoden som uppbärs av den som idkar clearingverksamhet. När i lagen intogs särskilda stadganden om den stämpelskatt som skall

1.2. Standardiserade derivativavtal

Vid sidan av den traditionella värdepappers-

betalas på derivativavtal blev det möjligt att genomföra stämpelskatteuppbörden på ett betydligt enklare sätt än uppbörden av stämpelskatt på överlåtelse av värdepapper genom förmedling av fondbörs.

Den som idkar clearingverksamhet är skyldig att månatligen uppgöra en nota över den derivativa omsättningen och betala stämpelskatt till länsskatteverket senast den 10 dagen i följande månad.

2. Föreslagna ändringar

När kapitalrörelsen blivit fri, bör även lagstiftningen vara konkurrenskraftig så att inte kapital av den orsaken överförs till utlandet. För att anskaffningen av eget kapital skall underlättas och aktiemarknaden stimuleras föreslås det att den stämpelskatt som uppbärs på överlåtelse av värdepapper genom förmedling av fondbörs slopas. Då optionernas och terminernas värde grundar sig på stämpelskatt

underkastade värdepapper, föreslås det att även den stämpelskatt som skall betalas för derivativavtal slopas.

3. Ekonomiska verkningar

Det belopp som influiter i stämpelskatt från försäljning av värdepapper genom förmedling av fondbörs har sjunkit brant de senaste åren. År 1991 var det influerna stämpelskattebeloppet knappt 58 milj. mk. Åren 1988 och 1989 var stämpelskattebeloppet ca 300 milj. mk, men 1990 inbringade stämpelskatten endast ca 150 milj. mk. För derivativavtalen redovisades 1991 ca 6 milj. mk och 1990 drygt 7 milj. mk. År 1988 var stämpelskattebeloppet ca 5 milj. mk och 1989 ca 10 milj. mk.

4. Ärendets beredning

Lagförslaget har beretts som tjänsteuppdrag.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslaget

55 §. Det föreslås att i paragrafens 1 mom. stryks de stadganden som gäller stämpelskatt för överlåtelse av värdepapper genom förmedling av fondbörs. I paragrafen skulle endast återstå stadgandet om den stämpelskatt på 1,6 % som skall betalas för överlåtelser utan förmedling av fondbörs.

Det föreslås att paragrafens 2 mom., där det hänvisas till 9 kap. som skall tillämpas på stämpelskatten för de standardiserade derivativavtalen, upphävs.

9 kap. Det föreslås att kapitlet upphävs.

84 §. Det föreslås att denna paragraf, som innehåller stadganden om att betalningen av stämpelskatt sker genom förmedling av fondbörs, upphävs.

85 § 1 mom. Det föreslås att hänvisningen till 55 § i lagen preciseras.

92 § 4 mom. Det föreslås att i lagrummet stryks hänvisningen till 62 § som upphävs.

100 a §. Det föreslås att i lagrummet stryks hänvisningen till 62 och 84 § som upphävs.

2. Lagstiftningsordning

Eftersom det inte är fråga om ny eller ökad skatt, bör lagförslaget behandlas i den ordning som stadgas i 66 § riksdagsordningen.

3. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter att den har antagits och blivit stadfäst. Avsikten är att lagen skall tillämpas på de överlåtelser av värdepapper och de derivativa transaktioner som sker när lagen har trätt i kraft.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag om ändring av lagen angående stämpelskatt

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen den 6 augusti 1943 angående stämpelskatt (662/43) 9 kap. och 84 §,
dessa lagrum sådana de lyder, 9 kap. i lag av den 8 april 1988 (305/88) och 84 § i lag av den
26 juni 1987 (591/87), och
ändras 55 §, 85 § 1 mom., 92 § 4 mom. och 100 a §,
av dessa lagrum 55 § sådan den lyder ändrad genom lag av den 19 december 1986 (963/86) och
genom nämnda lag av den 8 april 1988, 92 § 4 mom. sådant det lyder i lag av den 21 december
1990 (1167/90) och 100 a § sådan den lyder i nämnda lag av den 8 april 1988, som följer:

55 §

Vid försäljning eller byte av värdepapper utan förmedling av fondbörs skall i stämpelskatt betalas 1,6 procent av köpeskillingen eller bytesvärdet.

85 §

Vid försäljning eller byte av värdepapper utan förmedling av fondbörs skall, om båda kontrahenterna är fondhandlare, vardera rörande överlåtelsen uppgöra nota, vilken skall förses med stämpel till hälften av det i 55 § nämnda belopp. I övriga fall skall, om den ena kontrahenten är fondhandlare eller om överlåtelsen sker genom auktion antingen i börslokal eller annorstädes eller eljest genom förmedling av tredje man, fondhandlaren, auktionsförrätaren eller förmedlaren, men annars vid försäljning av värdepapper säljaren och vid byte endera kontrahenten uppgöra nota rörande överlåtelsen. Den, som är skyldig att uppgöra notan, skall belägga den till fullt belopp med stämpel, såsom i sistnämnda lagrum är stadgat.

92 §

Besvär över skyldighet att betala stämpelskatt och över skattens belopp kan även anföras för att bevaka statens intresse. Statens talan förs härvid av skattestyrelsen. I de fall som nämns i 74 § 4 mom., 81 § 1 mom., 87 § 3 mom. samt 89 och 94—98 §§ och som skall avgöras av länskatteverket förs statens talan likväl av beskattningsombudet vid länskatte-nämnden.

100 a §

Har skatten inte erlagts inom den tid som stadgas i 87 §, skall på den obetalda skatten i skattetillägg betalas en mark på hundra för varje kalendermånad räknat från den dag då skatten senast borde ha erlagts fram till betalningsdagen, eller om skatten har debiterats, till slutet av månaden före förfallodagen.

Denna lag träder i kraft den 1992.

Lagen tillämpas på de överlåtelse av värdepapper och de derivativa transaktioner som sker efter att lagen har trätt i kraft.

Helsingfors den 18 mars 1992

Republikens President
MAUNO KOIVISTO

Finansminister *Iiro Viinanen*

Lag

om ändring av lagen angående stämpelskatt

I enlighet med riksdagens beslut
 upphävs i lagen den 6 augusti 1943 angående stämpelskatt (622/43) 9 kap. och 84 §,
 dessa lagrum sådana de lyder, 9 kap. i lag av den 8 april 1988 (305/88) och 84 § i lag av den
 26 juni 1987 (591/87), och
 ändras 55 §, 85 § 1 mom., 92 § 4 mom. och 100 a §,
 av dessa lagrum 55 § sådan den lyder ändrad genom lag av den 10 december 1986 (963/86) och
 genom nämnda lag av den 8 april 1988, 92 § 4 mom. sådant det lyder i lag av den 21 december
 1990 (1167/90) och 100 a § sådan den lyder i nämnda lag av den 8 april 1988, som följer:

Gällande lydelse

55 §

Vid försäljning eller byte av värdepapper
 skall i stämpelskatt betalas,

- 1) då försäljningen sker genom förmedling av
 fondbörs, 1 procent av köpeskillingen, och
- 2) då överlåtelsen sker utan förmedling av
 fondbörs, 1,6 procent av köpeskillingen eller
 bytesvärdet.

För överlåtelse av värdepapper som grundar
 sig på standardiserade derivativavtal och sker
 genom förmedling av någon som idkar clea-
 ringverksamhet i samband med handel med
 standardiserade derivativavtal skall stämpels-
 katt dock betalas enligt 9 kap.

9 kap.

Standardiserade derivativavtal

58 §

Med standardiserade derivativavtal avses stan-
 dardiserade optioner och terminer som gäller
 värdepapper som nämns i 54 § eller belopp vilket
 uträknas på basis av ett jämförelsetal som
 betecknar utvecklingen i priset på sådana värde-
 papper.

59 §

Den som idkar clearingverksamhet i samband
 med handel med standardiserade derivativavtal
 är skyldig att betala stämpelskatt på derivativa
 transaktioner.

60 §

Följande derivativa transaktioner som hänför
 sig till standardiserade derivativavtal är stäm-
 pelskattepliktiga:

Föreslagen lydelse

55 §

Vid försäljning eller byte av värdepapper utan
 förmedling av fondbörs skall i stämpelskatt
 betalas 1,6 procent av köpeskillingen eller bytes-
 värdet.

(9 kap. upphävs)

Gällande lydelse

- 1) utfärdande av option,
- 2) inlösen av värdepapper som omfattas av en option,
- 3) kreditering för en options nettovärde vid stängning eller motsvarande förfarande,
- 4) kreditering för en termins nettovärde vid dess utgång eller motsvarande förfarande, samt
- 5) överlåtelse till en köpare av värdepapper som omfattas av en termin.

Derivativa transaktioner som avses i 1 mom. 1, 3 och 4 punkten och som gjorts tillsammans med en marknadsgarant är dock fria från stämpelskatt,

1) om marknadsgaranten har förbundit sig att fortlöpande ge köp- och försäljningsanbud på de derivativavtal som det är fråga om, och

2) om den derivativa transaktionen har bokförts på ett särskilt marknadsgarantkonto som förs av den som idkar clearingverksamhet och på vilket inte får bokföras sådana derivativa transaktioner som marknadsgaranten gör i annan egenskap, samt

3) om de risker som uppkommit för marknadsgaranten genom de derivativa transaktionerna har täckts under samma dag.

61 §

I stämpelskatt skall betalas 1 procent av premium, lösenpris, värdepappers försäljningspris eller krediterat nettovärde, till vilka inte hänförs de avgifter och förmedlingsarvoden som uppbärs av den som idkar clearingverksamhet.

62 §

Den som idkar clearingverksamhet skall månatligen på basis av sina derivativa transaktioner uppgöra en nota som utvisar den derivativa omsättningen och betala stämpelskatten till länskatteverket senast den 10 dagen i den följande månaden.

Har stadgad stämpelskatt inte betalats inom den i 1 mom. stadgade tiden, skall länskatteverket debitera skatten jämte skattetillägg.

84 §

Stämpelskatt vid försäljning av värdepapper genom förmedling av fondbörs uppbärs så, att börsledningen månatligen uppgör en nota som anger börsomsättningen för varje börsmedlem och i stämpelskatt betalar hälften av det belopp som anges i 55 § 1 mom. 1 punkten. Stämpelskatten skall betalas av börsmedlemmen. Börsled-

Föreslagen lydelse

Gällande lydelse

ningen betalar den stämpelskatt som den uppburit till länsskatteverket senast den 10 dagen i följande månad.

85 §

Vid försäljning eller byte av värdepapper utan förmedling av fondbörs skall, om båda kontrahenterna äro fondhandlare, vardera rörande överlåtelsen uppgöra nota, vilken skall förses med stämpel till hälften av det *uti 55 § 1 mom. 2 punkten* nämnda belopp. I övriga fall skall, om den ena kontrahenten är fondhandlare eller om överlåtelsen sker genom auktion antingen i börslokal eller annorstädes eller eljest genom förmedling av tredje man, fondhandlaren, auktionsförrättaren eller förmedlaren, men annars vid försäljning av värdepapper säljaren och vid byte endera kontrahenten uppgöra nota rörande överlåtelsen. Den, som är skyldig att uppgöra notan, skall belägga den till fullt belopp med stämpel, såsom i sistnämnda lagrum är stadgat.

92 §

Besvär över skyldighet att betala stämpelskatt och över skattens belopp kan även anföras för att bevaka statens intresse. Statens talan förs härvid av skattestyrelsen. I de fall som nämns i *62 § 2 mom.*, *74 § 4 mom.*, *81 § 1 mom.*, *87 § 3 mom.* samt *89* och *94—98 §§* och som skall avgöras av länsskatteverket förs statens talan likväl av beskattningsombudet vid länsskattenämnden.

100 a §

Har skatten inte erlagts inom den tid som stadgas i *62*, *84* eller *87 §§*, skall på den obetalda skatten i skattetillägg betalas en mark på hundra för varje kalendermånad räknat från den dag då skatten senast borde ha erlagts fram till betalningsdagen, eller om skatten har debiterats, till slutet av månaden före förfalldagen.

Föreslagen lydelse

85 §

Vid försäljning eller byte av värdepapper utan förmedling av fondbörs skall, om båda kontrahenterna är fondhandlare, vardera rörande överlåtelsen uppgöra nota, vilken skall förses med stämpel till hälften av det i *55 §* nämnda belopp. I övriga fall skall, om den ena kontrahenten är fondhandlare eller om överlåtelsen sker genom auktion antingen i börslokal eller annorstädes eller eljest genom förmedling av tredje man, fondhandlaren, auktionsförrättaren eller förmedlaren, men annars vid försäljning av värdepapper säljaren och vid byte endera kontrahenten uppgöra nota rörande överlåtelsen. Den, som är skyldig att uppgöra notan, skall belägga den till fullt belopp med stämpel, såsom i sistnämnda lagrum är stadgat.

92 §

Besvär över skyldighet att betala stämpelskatt och över skattens belopp kan även anföras för att bevaka statens intresse. Statens talan förs härvid av skattestyrelsen. I de fall som nämns i *74 § 4 mom.*, *81 § 1 mom.*, *87 § 3 mom.* samt *89* och *94—98 §§* och som skall avgöras av länsskatteverket förs statens talan likväl av beskattningsombudet vid länsskattenämnden.

100 a §

Har skatten inte erlagts inom den tid som stadgas i *87 §*, skall på den obetalda skatten i skattetillägg betalas en mark på hundra för varje kalendermånad räknat från den dag då skatten senast borde ha erlagts fram till betalningsdagen, eller om skatten har debiterats, till slutet av månaden före förfalldagen.

Denna lag träder i kraft den 1992.

Lagen tillämpas på de överlåtelser av värdepapper och de derivativa transaktioner som sker efter att lagen har trätt i kraft.